

VESTI IZ SLOVENIJE

O KOLEDARJU MOHORJEVE DRUŽBE V CELJU. — Prav poseben pojav sedanje uboge Slovenije je Mohorjeva družba v Celju. Kakor da se hočeta voda in ogenj družiti, nastopajo pri njej nekateri katoličani in nekaj najhujših komunistov, izrazitih sovražnikov krščanstva. Sv. Mohor mora dati za to nenaravno stanje svoje ime, kakor Bog dopušča, da bogokletnež po nemarnem izgovarja njegovo ime. Človek se čudi, ali se ti isti katoličani zavedajo, da z dvoiličnostjo še nikjer niso dosegli pravih uspehov.

Koledar, ki je sicer živahno urejen, je izraz mešanice dvojnega, kar ne gre skupaj. Prva slika je slika "tovariša" in maršala Tita. Kakor je bila včasih slika kralja Peterčka, poprej kralja Aleksandra in še prej, čeprav ne tako suženjsko, slika cesarja Franca Jožefa. Ko bi v petdesetih letih mogla Mohorjeva vsaj malo tega stara rega duha stresti s sebe! Toliko se govori o "novi" Jugoslaviji, pa se ne znajo otrestiti starega duha klečeplazenja. Končava se vsebina koledarja nekaj katoliške bratovščine z izveščkom iz govora komunističnega voditelja Zdanova na zborovanju komunističnih strank v Varšavi. Čez polovico govora je napad na Združene ameriške države. Tako se sv. Mohor bori proti Marshallovemu načrtu in za največjega sedanjega sovražnika

krščanstva komunizem. Knjiga gre v tisočih izvodov med katoliške ljudi radi sv. Mohorja in njegove zgodovine. Če niso imeli uredniki pameti, ki bi jim rekla, da to ne gre, bi se moral vsaj okus upreti temu posiljevanju katoliških tradicij. Verjetno te vrstice ne bodo prišle pred oči tistih, ki jih zadevajo, smo pa prepričani, da tako misli z nami večina katoliškega ljudstva tudi v okupirani Sloveniji.

KLEČEPLAZENJE. — Ali mislite, da je za koledar sv. Mohorja dovolj en Tito? Nikakor! Dvakrat je bilo treba malika počastiti s sliko. In zraven še ljudskega mesarja Kardelja, po tamkajšnjem Adamiću kot brezobčasnega zaznamovanega Kidriča in še sedanjega zastopnika komunističnih okupatorjev Slovenije Marinkota. Brez teh slik bi menda sv. Mohor ne shajal.

OPRAVICEVANJE. — Malo je dvoiličnike menda vest le že zaplela. V glasniku družbe sv. Mohorja beremo, da so se pri koledarju "trmasti postavili v pretekli borbi za resnično osvoboditev od tujih viharjev." No, kakšna je ta "osvoboditev" in kako "resnična," priča smešna dvoiličnost, ki jo igrajo uredniki koledarja sv. Mohorja. Ko piše koledar dalje, kaj bi se zgodilo s slovenstvom, če bi bili zmagali Nemci in Italijani, če ne bi bil fašizem strl, pravi, da naj bo to migljaj tudi "tistim, ki so (Dalje na 3. strani)"

KONVENCIJA SLOVENSKE MOŠKE ZVEZE

Četrta redna konvencija Slovenske moške zveze v Ameriki se bo pričela v soboto 1. maja ob 9 zjutraj.

Konvencija bo v cerkveni dvorani na 925 Hopocan Ave., West Barberton, Ohio.

V soboto večer po konvenciji bo plesna veselica, za katero bo igral dobro poznani slovenski orkester iz Girarda, Ohio.

Člani in prijatelji so prijazno vabljeni, da se udeležijo te veselice.

Bodite previdni, kadar greste preko ceste. Prekoračite ceste samo pri signalni luči!

Tri na dan

Taftova žena je rekla, da je danes edini brezposelni kandidat Harold Stassen. Je že res, toda prav zdi se nam, da mu bo ameriški narod dal kmalu precej dobro službo.

V Clevelandu je javna debata, kdo naj ima prednost do družinskega avta — mož ali žena. Pri hišah, kjer žena ne zna ravnati z avtom, take debate ni, ker ima mož glavno besedo pri avtu, žena pa pri kuhavnici.

Razni kandidati, ki nas imajo zdaj tako neznanstvo radi, se bodo po volitvah porazgubili, kot sneg pomladi. Volivci bodo pa ostali in zdravili političnega mačka.

Velik politični shod v 32. vardi v četrtek

Za jutri večer sklicuje Demokratski klub 32. varde važen politični shod v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Začetek bo ob 8 zvečer.

Zelo važno je, da slišite in poznate kandidate za razne urade. Govoril bo kandidat za guvernerja, bivši clevelandski župan Ray T. Miller. Dalje bo govoril kandidat za senatorja, Wm. M. Boyd, dalje bivši zvezni senator Robert J. Bulkley, John Butler, John J. Prince, Anton Vehovec in več drugih dobrih govornikov.

Dana bodo natančna pojasnila, kako bo treba zaznamovati glasovnico, da bo pravilno zaznamovana.

Med navzoče bo razdeljenih več lepih nagrad. Servirana bodo tudi prosta okrepčila. Občinstvo je prijazno vabljeno, da se udeleži v velikem številu.

Zavezniki so zaprli več prehodov iz Jugoslavije

Trst. — Ameriške in angleške oblasti so zaprle 10 izmed 16 prehodov iz Jugoslavije na tržaško ozemlje. S tem hočejo preprečiti prihod komunistov za demonstracije 1. maja.

Angleške in ameriške čete so bile delno postavljene v pozicije ob meji, delno morajo biti pa v barakah brez dopusta do 3. maja.

DAJ BRAT, DAJ SESTRA, SPOMNI SE BEGUNCEV S KAKIM DOLARJEM

Med Zed. državami in Jugoslavijo so vedno bolj napeti odnošaji

**Zed. države bodo morda
zaprle konzularni urad
v Zagrebu**

Washington. — Jugoslavija napravi vedno več sitnosti ameriškim diplomatom ter jim z različnimi restrikcijami ovira delo. V zadnjih tednih je Jugoslavija odredila sledeče:

Obvestila je ameriško poslanstvo v Belgradu, da ni več dovoljeno svobodno gibanje ameriškim diplomatom v južni Jugoslaviji ob grški meji, ako za to jugoslovanska vlada ne da posebnega dovoljenja.

Vlada je obvestila svojo policijo v Skoplju, naj ustavi potovanje ameriškega vice konzula MacGowanu in da se mora takoj vrniti v Belgrad.

Ameriški poslanik v Belgradu je dobil ukaz, naj zmanjša število konzularnega osebja v Zagrebu, ker da "primanjkuje stanovanj."

Ameriške oblasti so prepričane, da hoče Jugoslavija prikriti pošiljanje vojaške pomoči grškim komunistom, ki gre preko južne Jugoslavije. Zato je pa ukazala ameriškim diplomatom, da se ne smejo brez dovoljenja kretati po južnem delu države, ker bi tam marsikaj videli, česar ne smejo.

Ker je Jugoslavija izkazala da Zed. države zmanjšajo število konzularnih uradnikov, katerih je zdaj komaj 9, bodo Amerikanci morda zaprli konzulat v Zagrebu, ki je edini v Jugoslaviji. Toda v tem slučaju, bo morala tudi Jugoslavija zapreti svoje konzularne urade v New Yorku in Chicagu.

Bivši predsednik G. M. je umrl

Detroit. — Tučaj je umrl po dolgi bolezni William S. Knudsen, bivši predsednik General Motors. Bil je star 69 let. Med vojno je vodil vojno industrijo za predsednika Roosevelta.

Anglija zanika prodajo letal Rusiji

Washington. — Angleški poslanik je povedal, da je Anglija prodala Rusiji kakih 55 strojev za letala zadnje leto, toda noben ni bil najnovejšega, tajnega "jet" modela.

V četrtek večer bo v SND na St. Clair Ave. politični shod

Za četrtek večer obetajo enega največjih političnih shodov v Clevelandu, ki bo prirejen za bivšega guvernerja Frank Lauschea v SND. Tri organizacije prirejajo ta shod in sicer; Northeast Leusche for Governor Committee, predsednik Joseph Fifol, častni predsednik Edward L. Pucel; daje Cosmopolitan Lausche League, predsednik John Sušnik ter Veterans Lausche for Governor Booster Club, predsednik Frank Mervar.

Preskrbljeno je za poseben program za godbo in zabavo.

V petek večer bo pa plesna zabava, pri kateri bo kot častni gost Frank J. Lausche. To plesno zabavo prirejajo veterani pod načelstvom Frank Mervarja.

Skupni odbori vabijo vse Lauscheove prijatelje z vseh delov mesta, naj pridejo v četrtek in petek zvečer, da s tem pokažejo, da so za izvolitev Franka Lauschea za ohijskega guvernerja.

Kanada postavi vremen- ske postaje na severu

Ottawa. — Kanadska vlada bo postavila dne novi vremenski postaji med cejno in severnim tečajem. To bo v svrhu obrambe dežele.

Arabci čakajo, da se polaste Palestine, ka- dar odidejo Angleži

**Po 15. maju se bodo
vsuli v Palestino židje
od vseh strani**

Jeruzalem. — Vsa znamenja kažejo, da so pričeli Arabci pohod proti židom v Palestini. Poročila iz glavnih mest arabskih držav, ki obkrožajo Palestino trdijo, da se arabske čete na pohodu proti Sveti deželi. Kralj Abdullah iz Transjordanije je ba je že v Palestini, kjer je prevzel vrhovno vodstvo arabskih čet.

Iz Egipta poročajo, da sta dva vlaka odpejala egiptovske čete neznanu kam, najbrže proti Palestini. Iz Bagdada poročajo, da je šlo 8,000 čet iz Iraka v Palestino.

Abdullah ima do 20,000 najboljših vojakov, ki so bili izvežebani v angleški armadi in imajo angleško orožje.

Angleži pravijo, da se bodo ustavili vsaki invaziji Palestine pred 15. majem. Toda Anglija je že vzela skoro vse svoje čete iz Palestine.

Ako udarijo Arabci v Palestino pred 15. majem, bodo imeli premoč. Toda s 15. maja poteče angleški mandat nad Palestino in takrat bo odprta pot v Palestino vsem židom in njih orožju.

KAJ PRAVIJO KANDIDATI

LAUSCHE:

Barberton, O. — Včeraj je v tem mestu govoril guvernerski kandidat Frank J. Lausche. Poudarjal je, da bi se morali davki v državi Ohio znižati tako, da bi zadostovali le za tekoče izdatke države.

Izjavil je, da je zahteval, ko je bil še guverner, da se nabira in zbira denar za davki in državni blagajni. da bi se to pozneje rabilo za razne objekte. Priznal je, da je bil s tem na napačnem, ker nakupljen denar v državni blagajni je samo za skušnjava, da se ga brez potrebe troši. Lausche je napadel guvernerja Herberta, ker ne drži besede, da bo znižal prodajni davek za 1 odstotek.

Lausche je govoril tudi v Akronu, kjer je poudarjal, da je treba zvišati brezposelno odškodnino, ker da \$21 na teden ne zadostuje.

MILLER:

Toledo, O. — Včeraj je tučaj govoril guvernerski kandidat demokratske stranke, Ray T. Miller, ki je zahteval, da država zvišala plačo učitelstvu.

"Ako bom izvoljen za guvernerja," je izjavil Mr. Miller, "bom storil vse v svoji moči, da bodo zvišane plače učitelstvu v toliko, da bodo vsaj nekoliko primerne mezd, ki jo dobi delavec v tovarni."

"Premogar dobi povprečno \$75 na teden in nihče ne taji, da tega ne zasluži v polni meri. Pri časopisih zaslužijo povprečno \$71 na teden in delavci v jeklarinah in avtni industriji povprečno \$65. Pa nekateri mislijo, da je to veliko. Kaj bodo pa rekli k \$40 in manj na teden, kar dobi učitelj?" je rekel Miller. "Kako moremo pričakovati, da se bo mladina posvetila učiteljskemu poklicu za tako sramotno plačo?"

Jugoslavija je zvišala proračun za armado radi vojne v Grčiji

Belgrad. — Jugoslovanska vlada naznanja, da je primorana zvišati proračun za armado za leto 1948 in sicer za 35.6%. General Ivan Gošnjak, pomožni vojni minister je izjavil v parlamentu, da bo tudi s tem zvišanjem imela Jugoslavija primeroma manj denarja za pripravo na vojno, ko imajo Anglija, Francija in Zed. države.

"V Grčiji se vrši prava vojna, v kateri se Zed. države in Anglija odprto vmešavajo v notranje zadeve. To nas sili, da podvzamemo potrebne korake za vsak slučaj," je govoril minister.

Državljanom v Lake okraju priporočamo za izvolitev Uleta

V okraju Lake kandidira za šerifa na demokratski listi William Ule, sin slovenskih staršev. Rojen je bli v Clevelandu in še kot mlad dečko se je s starši preselil na farme v Madison, O. Oče Frank, ki mu je že umrl, je doma iz Grahevega, mati Margaret pa še živi na svoji farmi.

William stanuje v Fairport Harbor, O., kjer ima delikatesno trgovino, katero obratuje žena, sam pa dela že več let v Diamond Alkali Co., kjer ima važno pozicijo. Vedno se je udeleževal v delavskem gibanju in je bil predsednik delavske unije 12231 UMW.

V Fairport Harbor uživa med rojaki in drugimi velik ugled. Našim državljanom ga toplo priporočamo v nominacijo v primarnih volitvah 4. maja za urad okrajnega šerifa.

Iz ruske cone jih je zbežalo k Amerikancem 146,000 v 15 mesecih

Frankfurt. — V zadnjih 15 mesecih se je utihotapilo že 146,000 Nemcev iz ruske cone k Amerikancem. Vse kot ena tretjina teh je izjavila, da so bežali k Amerikancem, da bodo dobili vsaj dovolj jesti.

Ameriške oblasti izjavljajo, da so Rusi nedavno poročali, da se vsiplje na tisoče sestradanih Nemcev v sovjetsko cono in da je to samo propaganda, ki naj bi zakrila faktično stanje v sovjetski coni, kjer zaloge živil rapidno ginejo.

Danes bo znano, če bo unija železničarjev šla na stavko ali ne

Chicago. — Včeraj so se razdrla pogajanja med zastopniki treh unij železničarjev in med zastopniki železniških družb. Niso se mogli sporazumeti na zahtevah unij in pogajanja so bila zaključena.

Unije so se začele takoj pripravljati, da pokilčejo svoje člane na stavko. Kdaj bo stavka začela, bo naznanjeno še danes dopoldne. Stavka bo ustavila ves železniški promet v Ameriki, ako vlada ne bo stopila vmes s kakšno odredbo.

Pasite se, da ja gotovo greste preko ceste pri signalni luči in o pravem času, sicer vas službujuči policist lahko povabi na sodnijo.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Druga obletnica. — V četrtek ob 8:30 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojno Mary Rigler v spomin 2. obletnice njene smrti.

Tretja obletnica. — V petek ob 8:30 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pok. Cpl. Edwarda L. Strauss v spomin 3. obletnice njegove smrti.

Za 16. obletnico. — V četrtek ob 7:45 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojnega Andreja Bajt v spomin 16. obletnice njegove smrti.

V bolnišnici. — V Emergency Clinic bolnišnici se nahaja Johanna Cinkole Wolf iz 697 E. 160. St. Obiski so dovoljeni.

Izredna seja. — V četrtek ob 7 bo redna seja podružnice št. 3 SMZ v Slovenskem domu na Holmes Ave. Člani so prošeni, da se udeležijo v velikem številu.

Iz raznih naselbin

SHIRKIEVILLE, Ind. — Frank Mahnič se je 14. aprila ponesrečil pri delu v majni. Na nogu mu je padel velik kos premoga in mu zlomil kost v stopalu. Zdravi se doma.

CHICAGO. — Anton Brolich je umrl v bolnišnici v Jolietu. Živel je v bližnjem New Lenoxu (med Chicago in Jolietom), kjer zapušča ženo in sina.

LINCOLN, Ill. — Družina Joseph Brauch, živeča v Greenviewu, 22 milj od tukaj, se nahaja v slabem položaju. Žena Katarina se je ponesrečila obstrčila; ko je čistila sobo, je premaknila puško, ki se je sprožila in kroglja ji je prebila koleno. Nogo ima v mavcu. Nekaj dni pozneje pa je doma padel z lestve njen 71-letni mož, ker ga je zadel mrstvoud. Mož je kljub visoki starosti še delal v premogovniku. Oba sta doma v bolniški postelji.

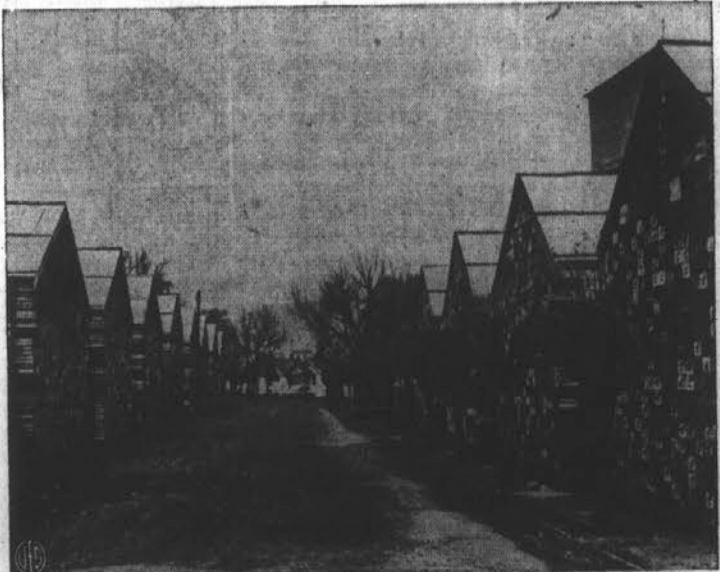
Prva poročila kažejo, da je v Pennsylvaniji Stassen naprej

Filadelfija. — V republikanskih primarnih volitvah v Pennsylvaniji je bil potisnjen guverner Dewey na drugo mesto za predsedniškega kandidata. Od 8,262 precinktov, daje 3,820 precinktov Stassenu 34,329 glasov, Deweyu 27,375, senatorju Martinu 21,812, senatorju Taftu 6,450, senatorju Vandenbergu 3,850, generalu Eisenhowerju 2,046.

Demokratske glasovnice pa dajejo predsedniku Trumanu 98,452 glasov, generalu Eisenhowerju 1,130, Wallaceu 1,129. To glasovanje je bilo za konvencionalne delegate ene ali druge stranke. Pennsylvanija pošlje na konvencijo 73 delegatov.

Vandenberg svari narod pred izdajalci

Washington. — Senator Vandenberg je dal Rusiji vedeti, da se bodo Zed. države pridružile z vojaško zvezo zapadni Evropi proti komunizmu. Obenem je senator izjavil: "Bedaki bi bili, če ne bi uničili vsako izdajstvo doma, ki bi sanjalo prinesiti svetovno revolucijo v Zed. države."

Ulica praznih hiš "Boxville Street" v Yakima okraju v Washingtonu. Ampak ne hodite gledat za stanovanje, kajti te hiše so v resnici prazni zaboji za jabolka, katere so zložili v obliki hiše, jim postavili streho, ker niso imeli drugega prostora za te zaboje, ki morajo biti pri rokah, ko se bo pričelo obiranje jabolk za na trg.

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

(JAMES DEBEVEC, Editor)
6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA

Za Zed. države \$8.50 na leto; za pol leta \$5.00; za četrt leta \$3.00.
Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$10.00 na leto. Za pol leta \$6, za 3 mesece \$3.50.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$8.50 per year;
\$5 for 6 months; \$3 for 3 months.
Canada and all other countries outside United States \$10 per year. \$6 for 6 months, \$3.50 for 3 months.

1948	APRIL	1948
S	A	T
4	5	6
11	12	13
18	19	20
25	26	27
1	2	3
8	9	10
15	16	17
22	23	24
29	30	

Entered as second-class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

88 No. 84 Wed., April 28, 1948

Priporočilo državljanom

Prihodnji tork bomo imeli v državi Ohio primarne volitve. V primarnih volitvah bodo državljani glasovali v vsakem okraju za precinktne načelnike, glasovali bodo za delegate na narodne konvencije demokratske in republikanske stranke ter izbirali med kandidati najboljšje: demokratski svoje, republikanci svoje in ti bodo šli jeseni na glavno izvolitev. Državljanji bodo izbirali med kandidati za guvernerja, za državne in okrajne urade ter za kongres.

Ker ne poznamo toliko kandidatov v raznih okrajih, poznamo pa osebno vse kandidate v našem okraju Cuyahoga, bomo tukaj priporočili našim državljanom nekaj kandidatov iz tega okraja v nominacijo. Vse naslednje poznamo osebno, o vseh vemo, da imajo vso sposobnost za urad, v katerega kandidirajo in smo prepričani, da bodo v slučaju izvolitve vestno vršili svojo službo.

ZA OKRAJNEGA KOMISARJA:

Za okrajnega komisarja v okraju Cuyahoga kandidira naš dober prijatelj Edward J. Kovačič. Vsi ga poznamo, saj služi kot mestni odbornik iz 23. varde že svoj peti termin.

Mr. Kovačič kandidira za okrajnega komisarja na demokratski listi. Priporočen je od dveh največjih ameriških dnevnikov v Clevelandu, od Plain Dealerja in Press-a. Podpirajo ga vse delavske organizacije in druga skupine.

Kot mestni odbornik je sijajno pokazal svoje zmožnosti za dobro gospodarstvo, za mestne utilitete, za javno transportacijo, za izboljšanje zdravstvenih in drugih naprav. Mi vemo, da bo Mr. Kovačič fin okrajni komisar, zato ga prav topla priporočamo našim državljanom.

Posebno pa je važno, da glasujete samo za Kovačiča. Za izvolitev bosta dva komisarja in vsak državljan lahko glasuje za dva. Toda če boste glasovali za dva, bo vaš glas razcepljen na dvoje, vsak kandidat bo dobil pol vašega glasu. Zato pa napravite križ samo pred imenom Edward J. Kovačič, tako dobi on vaš cel glas, kar bo mnogo štel. Bodo že drugi glasovali za druge, vi glasujete samo za Kovačiča pri uradu za okrajnega komisarja.

Se nikoli v zgodovini tega okraja ni bil naš rojak izvoljen za okrajnega komisarja, toda letos je prilika za to. Dajmo pomagamo našemu Kovačiču, ki je res človek, na katerega besedo se lahko zanesete. On ni eden tistih, ki imajo vse sladke obljube na jeziku, pa samo na jeziku, drugače se ravna po znanem: obljubiti in storiti je preveč. Kovačič je bil in bo vselej mož-beseda. Takih mož potrebujemo v javnih uradih.

ZA OKRAJNEGA BLAGAJNIKA:

V urad okrajnega blagajnika kandidira vsem znani in priljubljeni Joseph W. Kovach, naš newburški rojak. Joe je služil že dva termina v državni legislaturi, kjer se je vedno potegoval za pravice malega človeka. Zasedovali smo njegovo delo v državni legislaturi in videli, da je bil vedno vestno na delu, trezen in premišljen državnik, ki se ni oziral na razne lobiste in druge privilegirance, ampak je vedno glasoval tako, kot je videl, da je v korist državi.

Mr. Kovach ima vse sposobnosti, ki jih potrebuje okrajni blagajnik. V vsem javnem življenju je bil vsikdar pošten kot zlato, je inteligenčen, razumen in gospodarski. Državljanom jugoslovanskega pokolenja naša topla priporočamo, naj v tork rek glasujejo za urad okrajnega blagajnika JOSEPH W. KOVACH-a. Njegovo ime boste našli na demokratski glasovnici.

ZA OKRAJNEGA ŠERIFA:

V urad okrajnega šerifa kandidira letos poznani naš rojak John M. Novak, ki je bil svoje čase zmožen mestni odbornik iz 23. varde. V šerifovem uradu je služil več let, zato mu je tudi ta važen urad do pičice znan. Kot doslužen pomorščak, služil je namreč v vojni mornarici štiri leta, dobro pozna disciplino, ki jo mora šerif vzdrževati nad osebami, ki so mu izročene v varstvo.

Kalikor mi poznamo Mr. Novaka, smo prepričani, da bi bil najboljši šerif, kar jih je bil okraj Cuyahoga še imel. Ako boste vzeli demokratsko glasovnico, gotovo napravite križ pred imenom John M. Novak za okrajnega šerifa.

ZA DRŽAVNEGA SENATORJA:

Za državnega senatorja kandidira v okraju Cuyahoga naš stari znanec in dober prijatelj, William M. Boyd. Njega ni treba predstavljati, ker je služil več terminov v državni legislaturi, najprej kot poslanec in pozneje kot senator torej ga vsak pozna.

Delavci gotovo še niso pozabili, da je bil ravno Mr. Boyd tisti, ki se je največ boril, da je bil sprejet zakon o brezposelni odsodnini. On je bil, ki se je največ trudil, da bo dala država denar, da se gradi ob našem Erie jezeru nasipe, da voda ne bo več odnašala zemljo. Glasoval je za mnogo drugih zakonov, ki so bili tako potrebni za dobrobit naše lepe države.

Takih mož, kot je William M. Boyd, potrebujemo v državni legislaturi, zato topla priporočamo demokratom, da med kandidati za državnega senatorja poiščejo njegovo ime in napravite pred njim križ.

BESEDA IZ NARODA

Novice iz Joliet

Joliet, Ill. —Danes, ko to pišem je še precej hladno in me skoraj v roko zebe, pa mislim, da se bo že počasi ogrelo, saj se nam že bliža lep maj. Ko sem se že namenil k pisanju, naj najprej naznanim veselje dan, ki bo za nas 9. maja, ko bo naš rojak Rev. Albert R. Adamich imel svojo novo mašo, ki se bo vršila v cerkvi sv. Jožefa v Jolietu.

Rev. Albert R. Adamich, novomašnik

Naš častiti novomašnik je sin Mr. in Mrs. John Adamiča in je bil rojen tu v Jolietu. Osnovno šolo je dokončal pri fari sv. Jožefa, potem je pahal eno leto v katoliško višjo šolo v Jolietu, dalje štiri leta v Quigley Preparatory v Chicagu in nato sedem let v semenišču v Mudelein, Ill. in bo tam posvečen 8. maja. Ima štiri brate, ki živijo v Jolietu in dve sestri redovnici reda sv. Franciška kot šolski sestri in sicer s. M. Cherubim, prednica v Pittsburgh, Pa., sestra M. Cecilia pa je prednica v Chicagu.

Zivi so tudi še novomašnikovi starši, ki žive ves čas tukaj v Jolietu. Oče je doma iz vasi Mal Osolnik, fara Škoecjan pri Turkjaku; mati rojena Grebenc je pa iz vasi Opalkovo, fara Vel. Lašče na Dolenjskem. Novomašnik je član društva sv. Janeza št. 143 KSKJ in društva sv. Petra in Pavla ABZ. Torej smo "Petrovci" že kar lahko ponosni, ko bomo imeli novomašnika v svoji sredi. V imenu društva sv. Petra in Pavla izrekam najlepše čestitke č. g.

novomašniku, njegovim staršem, bratom in sestram ter sploh vsej naselbini. Ta dan bo pa gotovo vse s ta veliko žlico in klenkali in potrkavali bomo, da bo veselje, ker bo izredna čast in blagoslov za našo župnijo sv. Jožefa v našem slavnem Jolietu.

Vam, č. g. novomašnik, pa kličem iskreni: Dobrodošli v našo sredo in Bog Vas blagoslovi na vseh Vaših potih ter Vam naj da dočakati tudi srebrni in zlati jubilej na delu v vinogradu Gospodovem! Bog me usliši.

Dalje bi rad sporočil, da sem prejel pismo od moje sestre iz stare domovine in mi piše, da ni prejela Baragove pratike, Novega Sveta in Nove Dobe, ki sem jih ji poslal v paketu. Torej iz tega zopet vidimo, kakšni reveži so naši ljudje tam doma, ko jim niti poštenega branja ne dovolijo. Saj vidimo, kako je tukaj nam hudo in je vse navzkriž, če se nam samo ena številka priljubljenega lista izgubi, kako mora biti šele našim tam doma, ko jim je pošteno čtivo v splošnem zabranjeno. Upajmo, da se bodo tudi tam časi spremenili in da bo že enkrat kaj boljše.

Pozdravljeni,
John Riffel.

En dan med Slovenci v Kanadi

Cleveland (Newburgh), O. — Ko sem izvedel, da je prišla v Toronto, Kanada nečakinja moja žena, mi je takoj rekla moja žena: pojdimo jo obiskat. In res smo se odpravili v soboto zjutraj moja žena, njen brat Joseph Blaz in njegova žena in seveda tudi jaz, menda ja.

Ob dveh zjutraj smo se odpravili z busom iz Clevelanda. Vožnja je bila vse skozi jako prijetna. Ko smo prišli v Buffalo, je bil že dan. To je veliko industrijsko mesto, kjer so velike toplotnice in druge tovarne, kjer se ljudje trudijo in služijo svoj kruh. Na meji so stopenjili v naš bus obmejni stražniki, vsi vljudno in prijazni. Vprašali so nas, kakšno nameni in pokazali smo jim svoje državljanske papirje in vse je bilo v redu. Prav tako je bilo vse v redu z našo prtljago. Neka žena ni mogla hi-

tro odpreti kovčega, pa ji reče stražnik, da je že dobro in da ji vrjame kar je povedala. Pri tem mi je prišlo na misel, kako neki bi bilo, če bi prišli s svojo razstavo v staro domovino Slovenijo, ali bi šlo tudi tam tako gladko. Skoraj gotovo, da ne. Saj imam pismo iz stare domovine, ki mi ga piše znanec, da ko je dobil paket iz Amerike in ga šel na pošto iskat, je bil tam zraven orožnik in v pričlo nje ga so vse pregledali, da bi ne bilo v paketu kaj sumljivega. To je pa res pasja svovoda!

Torej naprej po Kanadi je bilo zopet vse v redu in lepo, videli smo velikanske in lepe sadovnjake in vinograde. Se ga bodo pili. Nekdo mi je tudi rekel, da je tam več Slovencev, ki imajo svoje obširne farme in so precej premožni. Mesto Toronto je precej obširno starinsko mesto. Po krajih, kjer sem jaz hodil je bilo večinoma vse židovsko. Mislim sem si, da je Toronto drugi Jeruzalem. Pa so mi povedali, da je to le stari del mesta, katerega so postavili in ustanovili še Francozi, a novi in moderni Toronto pa se razteza daleč ob jezeru.

Snidenje s sorodniki je bilo iskreno in pristržno. Imel sem priliko govoriti z mnogimi, ki so se rešili iz begunstva. Vsi pa so veseli, da so v svobodi. Povedali so mi tudi, da v tovarnah so jako prijazni z njimi in jim z veseljem razkazujejo, kako se dela na te ali one stroje. Večinoma so zaposleni v krojačnicah in mnogi tudi v tovarnah, kjer izdelujejo blago za obleke. Ker so kompanije zložile za njih prevozne stroške, zato morajo delati deset mesecev pri njih, da odplačajo dolg. Vendar dobivajo sedaj po \$16.00 na teden, da imajo za hrano in po desetih mesecih pa bodo dobili celo plačo. Govoril sem z večimi priseljenci, a vsi so mi pripovedovali enako.

Na vprašanje, če se še katerekrat čitajo Ameriško Domovino, so mi povedali, da kako silno so bili veseli, ko so dobili list v roke. Vsi so mi zatrjevali, da je vse recnica, kar je ta list že poročal o beguncih in še mnogo več bi se dalo povedati. Na vprašanje: zakaj so bežali iz svojih domov, mi je neko dekle obširno razložilo (ime iz previdnosti izpuštam, ker mogoče bi lahko kaj škodovalo njenim domačim). Pravi: Vi si sploh ne morete predstavljati, kako je bilo doma.

Ljudje vsi prestrašeni radi večnega streljanja, enkrat od strani Nemcev in zopet drugi od strani partizanov. Kar naenkrat pride glas: partizani so zmagali, bežimo, kamor kdo more. Vse je hitelo spravljati skupaj. Moja mama vzame mlajšo sestro, brata in tudi mene je silila, da naj bežim. Vse je pripovedovalo, da kar ni s partizani, da bodo vse postrelili. Kdo bi ne bežal pred smrtjo?! Napregla sem konja in od Kamnika naprej je bila že polna cesta ljudi. Vse je bežalo, staro in mlado!

V to gnečo sem še jaz zapeljala voz, mater, sestro in brata. Karavna se je vedno bolj gostila, da je bilo koc na mravljišču. Gremo proti Tržiču, pa nas dohitijo partizani. Bili smo v neki dolini in s hribov na obeh straneh so pričeli streljati na nas; z ene strani Nemci in z druge pa partizani. Zakaj neki so streljali na nas otroke in stare ljudi, ne ve nihče. Prvi so še nekam srečne utekli, a v sredini, ko so nekaterim pobili konje in ljudi, je vse zagodilo pot. Koliko joka in vzdihovanja je bilo tam, se ne da popisati. Mojemu bratu je krogla raznesla glavo, drugi pa so ranjeni vzdihovali in klicali na pomoč. Priskočil je sosedov fant in pograbil mene za roko in mojo mater, ki je nesla otroka in v dežju krogelj nas je odpeljal stran in obvaroval gotove smrti.

Zakaj se niste hoteli vrniti

ČE VERJAMETE ALPA NE

Se vedno nismo povsem obrali pribežaliča žejnih, s katerim sem pričel in ki so mu rekli pri Cencovih. Ne kaže drugače, da tako važno vaško postajanko vsako posebej dobera pregledamo, ker tukaj se je vrtele vse vaško javno življenje. Tukaj so se zaključevale kupčije, tukaj je bil likof po vsaki barantiji, tukaj si zvedel vse novice iz devetih fara. Kar je v Ameriki, recimo, radijska postaja, to je bila v starem kraju vaška gostilna.

Reči pa je treba, da je bilo šest dni v tednu življenje v gostilnah na ničli, vsaj pri nas. Redkokdaj je stopil vaščan med tednom v gostilno. Kvečjem, da je stopil na firkelček vina kak premožnejši kmet poletni večer, ampak ni obselel. Vaške kletpetulje bi ga bile snedle, če bi visel v delovnik v gostilni, doma pa toliko dela. Šele v nedeljo večer se je prav za prav razvnelo. Zato je imel pa skoro vsak gostilničar tudi prodajalno in nekaj kmetije, ker drugače bi prišel na boben.

Kot sem že omenil, so zahajali k Cencovim najraje fantje, odkar je bil novi gospodar Cenc. Prej, dokler je bil Hren, so pa prihajali gospodarji na pomeznik, ker Hren je bil beseda v vasi. Fantov ni vabilo Cencovo vino, ampak dekleta, ki so bila vseena in prijazna, kar se da. Z vsakim so se rade razgovarjale, k vsakemu so prisledle, če jih je klical pit. Kjer so delatni v gostilni, je rado kaj narobe. Naj katerega nekaj neželne pogleda, pa se že krošejo iskre in kozarci ropotajo po mizi. Pri Cencovih tega ni bilo, kot sploh nikjer na Menišiji, ne za mojih let. Gruča fantov se je spravila za mizo, zložili so po desetici za "topler" vipavca, pili in peli, kričali in vlekli izpod nosa kociče, ki jih nikjer ni bilo. Gledalo so, da se je precej vina tudi polilo zastran lepšega, da so drugi dan lahko rekli, da "je vse teklo od mize, tako so ga cehali."

Malo višje je bila Bonačeva gostilna. Sem so zahajali pa bolj gospodarji. Stregel je Bonač sam, ki je bil zgovoren, dovtipen in silno vesel človek. Vse je vedel, vsakemu je znal dati pravi odgovor. Z resnimi motomov? — Neki možki odgovori: "Radi bi se bili vrnili, a kdor se vrne, mora najprej prisesti na komunizem in potem je pa pod vednim nadzorstvom. Če dobe le kaj malega pregreška, je takoj 10 let prisilnega dela. Le kdor jih ima kaj več v begustvu se mu nekaj časa dobro godi doma, da bi se druge izvabil domov, ko so pa enkrat vsi doma, potem se pa začne preganjanje." Tako so pripovedovali vsi priseljenci iz taborišč. Vsi so hvaležni kompanijam, da so jih vzele v Kanado.

Obiskala sta jih tudi dva že stara slovenska naseljenca v Kanadi in sicer: Frank Nightingal in Anton Shuckle. Z njima smo se tudi hitro sprijaznil. Sta oba znana Slovence, odplejala sta nas v hotel, ki ga lastuje Henry Ford, znani industrijalec. To vam je veliko in krano poslopje. Vendar pa imajo tam tak red, da sam možki ne dobi pijače in če hoče dobiti pivo, moram imeti kaj evinega sorodstva za spremstvo. Imajo pa kaj izvrstno pivo, 21 centov za steklenico. Zvečer pa nas je Mr. Nightingal povabil na večerjo (Dalje na 3. strani)

žakarji je zastavil preudarno besedo, bahačem je dodajal, z veseljem je zapel, žalostne je tolažil, pri vsakem je "pokusil" vino in s tem pokazal, da ni tako slabo, če ga gospodar sam pije. Tako se mu ni nič slabo godilo in zapravlil ni nič. Bonačevi so imeli tudi prodajalno, kjer si lahko kupil vse, kar je potrebovala kmetijska hiša in končno je dobil tudi pošto, ko se je Menišija pomaknila naprej.

Bonač je bil znan, da je rad jedel polhe. Polharji, ki jih ni so sami doma pohrustali na žganjih, so jih prodajali Bonaču, ki jih je plačal po 2 krajcarja od vsakega. Se reče, saj se mu je pa tudi poznalo na telesu, da ni stradal.

Meni se je ena primerila pri Bonaču, radi katere so me moj oče pošteno ošpotali, o Bonaču so pa izrekli, da je slab človek, po njih sodbi.

Ko so me bili namreč povabili, naj bi se šel tri leta vojake, da bom s tem še bolj povzdignil čast in slavo Menišije, se je primerilo, da smo prišli k nam na manevre. Takrat sem bil že zelo naprej prišel. Skrbeti sem moral namreč za telesni blagor naše stotnije, ker sem znal pisati in brati. ... drugo pa izpuštim. Prišel je dan, ko je bilo treba fantom dati od žernade, ki je bila plačana vsakih pet dni. Šel sem k Bonačevim, da bi dobil nekaj drobiža. Dal sem papirnat desetak in prošil za 10 srebrnih kronc. Sam Bonač mi je dal zavitek kronc. Ko sem prišel na Kržičovo dvorišče kjer je imela naša stotinja svoj glavni stan in sem stresel iz zavitika kronce na mizo, se mi jih je vsulo pred strmeče oči kar petdeset. Bonač se je bil zmotil za celih 40 kronc. Že sem si rekel, kako se bomo nekaj časa zastonj dobro imeli, ko me je pregovoril oni boljši "jaz," da sem štekel nazaj k Bonaču. Da mu povem o pomoti. Silno sem bil ponosen sam nase, ker se bom izkazal za takega poštenjaka. Bonač bo na vse strani sveta raznesel mojo pošteno stran in za nagrado mi bo dal, kaj se ve, pest cigaret, ali pa morda kar cel desetak, saj bo še vedno za 30 kronc na dobičku.

Povedal sem mu, da se je zmotil in da mi je dal celih 40 kronc preveč. Mož je bil videti vesel. Tako, tako, je rekel, no, saj se primeri, da se človek zmoti. Kaj češ, ko je tak direndaj pri nas z vojaki. Tako je govoril. Nič drugega ni rekel in tudi nič stori, da bi se meni kaj poznalo. Nekaj sem se obotavljal, ko pa le ni bilo nič, sem odšel. Ravno pred Čopčo hišo sem se ustavil in počasi sam sebi povedal, da sem velik osel. Par korakov naprej sem si pa že odpustil in bil zelo vesel, da nimam težke vesti. Ma'o mi je bilo hudo, ker za svoje poštenje nisem nič dobil, malo pa ne. Kar naj ima Bonač, samo pa privoščil, da bo imel več, skopuh!

Zvečer sem povedal dogodek očetu. Ko sem omenil, da mi Bonač ni nič dal, so ponovili isto, kar sem sam sebi rekel pred Čopčo hišo, da sem en velik ose, pa še kronan povrh in preprokavali so mi, da ne bom nikoli nič imel, ki sem tako neumen, da silim ljudem denar nazaj, ki ga imajo že itak preveč. Da ne bom nikoli ničimel, so uganili, vem pa, da se jim je dobro zdelo, ki sem tako pošten fant. Mislim, da Bonaču še nisem prav dobro odpuštil. Če bi mi dal vsaj dve ungaršji, pa ki je vedel, kaj je vojak!

V graščinskem jarmu

FR. JAKLIČ

Tako je logar s Preseke rastel in se šopiril na vse strani. Njegova hudobnost je postajala iznajdljivejša in oblastnost brez vse mere.

Malodušnost, ki se je bila lotila Škriljanov, bi jih bila popolnoma strla, ako ne bi bilo Krivanoga. Ta jim je dajal pogum:

"Nič se ne bojte; Mi bomo že dali graščini. Mokre bo tako vaša, da noben pes ne bo zalajal, ko boste ondi podirali hoje!"

Ko je bil prenesel štampilje iz Ljubljane, je poklical Glavano in jih vprično nje pritisnil na pritožbo.

"Na, fant! Pa ti nesi pisane na pošto, da boš videl, da gre v pravi kraj! Nikar se tako kislno ne drži!" je dejal Tone Glavanemu Jožetu, ki je nezaupljivo gledal pisarja in ni od njegovega pisanja pričakoval nobenega uspeha, ko je pomnil, ali na vsemogočnost graščine.

"Kaj misliš, da boš vojak! Nikoli! Kar vesel bodi. Boš že videl, kako bomo dali graščini. Nalašč zaukaj na vasi, kadar vidiš tega s Preseke, da bodo videli, da se nobenega nič ne bojiš."

Jože je dvomil, zakaj preveč je bil občutil vsemogočnost graščine.

"Kaj? Boš videl! Starega dobimo ven, pa ti bo izročil domaćijo, in se bomo ženili; graščinci naj pa sami gredo k vojakom, kamor tebe pošiljajo."

Medtem, ko je bilo doma vse narobe, ko je Krivanoga ukazoval, mati molila, Jože godrnjal, sta pa v ječi na Turjaku sedela oče in sin in čakala, kdaj ju pokličejo pred sodnika. Ta-

krat je bil v Turjaku tudi sedež cesarske komisije za turjaški kanton in tako sta bili cesarska in gruntna gospodstva pod eno streho. Ljudje niso zaupali v pravičnost nobene, samo mnenje je bilo razširjeno, da obe gospodski skupaj držita in da kmet ondi težko dobi pravico, zlasti takrat, ko je moral cesarski sodnik razsojati v sporih med kmeti in graščino.

Tega prepričanja je bil tudi Glavan in ni pričakoval nič drugega. In tako je bil oče ves potrten. Ječa sama na sebi že prežene dobro voljo, potem pride še sramota, ki je združena z ječo, vse dušno trpljenje, ki izvirja iz negotovosti, kako se bo at stvar končala. O, to so težke skrbi, ki so šle staremu do živiga. Sin je pa mislil vedelje na Menco in na Menata in bil bolj poln jaze kakor skrbi. Najrajši sta molčala, zaplopljena vsak v svoje misli, vendar sta včasih govorila tudi o domačih in nešteto premotriva zadevo in dogodek, zaradi katerih sta bila v ječi. Ob taki priliki je dejal oče, poln bridkosti, sinu:

"Poglej! Ti si graščino majhno pošegetal, a graščina je nas z betom. O, kako nas je potolkla! Kar v zemljo!"

"Sedaj bi že vedel, kaj bi naredil z njim! Nič več bi se ne genil!" je odvrnil Janez ter grozil.

"Graščini ne moreš do živiga. Le premisli, kako je velika. Kaj pa zmores, če ji odbiješ en palec, pa ti stopi s celotno nogo na glavo in te pritisne, da si kakor mlincev. Zlepa bo treba biti z njo, zlepa!"

Sin pa ni bil teh misli. V srcu je obetal maščevanje in ga shranjeval za prihodnje dni. Ničesar ne odpusti graščini. Vse ji povrne. Kaj bi samo trpel? Potrpi! Potrpi! Nazadnje nam pa vse vzame, kar si poželi. Nič več ni nikjer našega. Vse je graščina in graščinsko. Sami graščinci bomo, ako se ne bomo branili. — Janeza je kar prijemalo, da bi udaril in tolkel toliko časa, doker bi bilo kaj graščine videti in čuti, —

Končno so se v kanceliji vendar spomnili, da imajo dva Škriljana v ječi, katera bo treba obsoditi po postavi in pravi. Cesarski sodnik ju seveda ni mogel kar tako pogubiti, kakor je želela obtožnica in kakor je pričakoval zastopnik graščine, gospod Ardigata.

"Tatova! Torej ječa in taka, da bi se nihče nikdar več ne polastil enake stvari, kakor sta se Glavanova dva. Hudo-deleca!"

Sodnik seveda ni imel tako enostranskih občutkov za pravico, kakor jih je kazal Ardigata in drugi graščinci. Preden je sklenil sodbo in izrekel obsodbo, je moral vsaj slučaj natanko preiskavi, odrediti zločin in ugotoviti krivdo.

Zato ju je najprvo zaslišal in po natančnem zaslišavanju tudi dognal, da se staremu Glavanu pač noben zločin, še celo kazniv pregrešek ne more npriti, pač pa da je sin njegov nekoliko nasilen človek, ki ne grozi samo, temveč tudi udari.

Ko je sodnik povedal, da je oče Glavan krotak človek, ki oddaleka ni mislil na tatvino, je zastopnik graščine ugovarjal in trdil, da je Glavan kradel. Bil je kar ogročen, češ, kam pridemo, ako se ne bo to dejanje, kakor ga je izvršil Glavan s svojim sinom, tolmáčilo tako, kakor je, namreč za tatvino in se primerno kaznovalo. Tako bodo poslej delali vsi: kradli bodo, pa kaznovani ne bodo. Sodnik tudi logarjevemu pričevanju ni verjel, temveč je pisarju in logarju na-

VESTI IZ SLOVENIJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

izven domovine." Ali misli urednik, da grozote nacizma in fašizma opravičujejo klečplaznost pred komunizmom? Ali morda urednik misli, da Slovenci izven Slovenije niso vedeli, kaj je borba proti fašizmu? Ali misli, da je Ameriška šla v boj, kakor da po zraku maha? Boj proti fašizmu res prav nič ne opraviči, da so uredniki svetega Mohorja zlezli pod partizansko kapo. Nič ne dvomimo, da bo zgodovina enako sodila kot mi danes.

"KRISTUS NI ŽIVEL." — V Ljubljani so vpeljali kot uradno učno knjigo zgodovino, napisano po nekem Rusu Misulnu in prevedeno v slovenski jezik. V tej knjigi, ki se imenuje pri komunistih "zgodovina," pisatelj uči mladino izrečno, da Kristus sploh nikoli ni živel. Tega se mora sedaj učiti katoliški otrok v državni šoli. To imenujejo vaši napredni modrijani potem svobodo vere. Dvatisoč let se je torej svet motil in mislil, da je Kristus največja osebnost zgodovine, sedaj se mora učiti slovenski otrok, da ga nikoli ni bilo. Taka je "resnična osvoboditev" slovenskega naroda.

PARTIZANI MED SEBOJ. — Tisti pesnik Bor, ki je napisal partizanom med vojno ge-

podlagi urbarskih pravic dokazal, da je bil Glavan popolnoma upravičen podreti hoje, čeprav mu jih graščina ni odkazala; Glavan ima pravico tudi do tistih hoj, zlasti še, ker onih, ki mu jih je graščina odkazala, porabi ni mogel; zaradi tega pa, ako mu graščina hoj ne odkrije si jih vzame tam, kjer so, zakaj Glavan mora imeti streho na hlevu, a po urbarnju ima pravico do lesa v Mokrecu.

(Dalje prihodnjič)

alo: "Razpnite čez ves svet vesala, Naš Bog so: rop, požig, umor," je padel pri najvišjih malo v nemilost. Napisal je namreč igro: "Vrnitev Blažonovih." Tu je naslikal partizane take, kot so bili. In to ni všeč partizanom, ki bi radi izgledali tudi v igri kot nekaki komunistični svetniki, kakor slikajo sami sebe po časopisih. Ta pisatelj pa je mislil, da je tako pomemben, da sme podati te tiče kakor so v resnici bili. Eden njih govori sam o sebi: "Štiri leta sem se vlačil po frontah, najprej z laško čelado, nato pa z rdečo zvezdo." — Z rdečo zvezdo se vendar ne more vlačiti! Ta pisatelj pa kaj takega opiše v Titovini.

Vse je torej planilo po njem, kar misli pravoverno. On pa zavrača kritike, češ da so kot stari kranjski janzenisti, ki ne puste svobode pisanja. Ali bo dolgo vzdržal proti vsem, ali se bo ponižno podal višjim ukazom? Najbrž bo zadnje. Vsaj iz Rusije zmeraj beremo, da se okrogani umetniki spokore in spet povrnejo v Stalinovo hišo.

STIK S STVARNOSTJO. — Vsa umetnost mora po sodbi komunistov služiti propagandi. Tudi slike in kipi. To so razlagali po listih, ko je bila letošnja zimo v Ljubljani razstava "Društva slovenskih upodabljaajočih umetnikov." Na razstavi so komunistični kritiki (in drugi si ne upajo nič zapisati) našli še malo umetnikov, ki bi razumeli, da morajo slikati tako, da jih bo ljudstvo res razumelo.

ZANIMIVA PRIMERJAVA 1848 - 1948. — Stoletnica revolucije leta 1848 daje povod, da mnogi primerjajo tisto leto in letošnje. Pravi jo: 1848 so odpravili predprave. plemstva, 1948 nastajajo

predprave komunističnih vodij.

1848 je bila odpravljena tlačka, 1948 so komunisti vpeljali prisilno delo.

1848 je kmet postal svobodan, 1948 ga zopet spravljajo v kolhoze.

1848 so se ljudje borili za svobodo tiska, govora in vere, 1948 so komunisti vse to odpravili.

Tak je napredek človeštva v sto letih — za železnim zastorom.

EN DAN MED SLOVENC V KANADI

(Nadaljevanje s 2. strani)

in Mr. Shuckle pa za naslenji da na kosilo. Povabilo na večerjo sta sprejela samo Mr. in Mrs. Blaz, midva s soprogo pa sva ostala pri priseljencih. Naslednji dan po maši pa smo dobili zopet telefonski klic, da moramo priti na kosilo. In prijazna Mrs. Shuckle nam je tak postregla, da smo bili vsi vselili in z vsem zadovoljni. Mrs. Shuckle je bila rojena v Pittsburghu, Pa. in je bila vesela naš ameriških rojakov.

Saj ne vemo, kako naj se vama Mr. in Mrs. Shuckle zahvalimo za vsa potrebo in gostoljubnost. Bodite prepričani, da smo iz srca hvaležni za vse in prisrčna vama hvala za vsa potrebo in prijaznost.

Ob koncu mojega proroča pa bi rad izrazil mojo željo in poročilo, da bi se Liga katoliških Slovencev usmiliha teh novih priseljencev v Kanadi. Vsi so mladi fantje in dekleta, ki bi se radi poročili, a ne znajo jezika in kanadskih navad. Ali bi ne bilo mogoče dobiti slovenskega duhovnika, da bi šel med te rojake v Kanado, kjer bi lahko ustanovili faro in tako skrbeli za dušno potrebo naših rojakov, ki jih je tam krog 200 samo v mestu Toronto, provinc Ontario, mnogo pa jih je raztresenih širom Kanade. Vsi so prišli tja kot dobri katoliki, priljubljeni in slabo je velika, duh je voljan, meso slabo. Naj bi vodstvo Lige tudi na to mislilo in podvzelo potrebne korake, da ko so že rešeni begunstva, da bi se rešili tudi pekla. Tudi tam je dosti Slovencev, ki so preželi s nesrečnim komunizmom in prežijo na vse te žrtev in jih vabijo v svojo družbo ter vabijo, da naj pristopijo v borbo za boljši delavski obstanek, kakor navadno pravijo.

Tudi jaz sem imel priliko govoriti s Slovincem, kateri se je pohvalil, da je prvi pri komunistih v Ontario, Kanada ter poudaril, da kako Ameriška Domovina laže. Povedal sem mu, da pri nas v U. S. sodnik navadno več verjame pričam, kakor pa toženemu in tukaj imamo sedaj priče, katere so vse te grozote videle in tudi čkusele na svoji lastni koži. Torej bomo menda tem pričam

več verjeli, kot pa vam, ki ste ves čas te strašne borbe sedeli tukaj v Kanadi pri polnih skledah. Da, tudi jaz bi že skoro ne bil verjel časopisom, da je mogoče in da sploh morejo biti ljudje tako hudobni. A sedaj pa, ko vsi, ki so prišli od tam tako povedo kot naš časopis, bom pa ja bolj verjel tem, kot vsem komunističrom časopisom skupaj. Na ta odgovor pa se je dotični mož umaknil. Pozdrav vsem Slovincem v Kanadi in širom Zed. držav. Jacob Resnki.

Število zvezd

Če pogledamo zvečer v jasno nebo, vidimo, da se poleg svetlejših zvezd, ki jih opazimo na prvi pogled, pojavljajo pred očmi vedno nove zvezde. Marsikdo jih je skušal sešteti, a natančnega števila vam ne more povedati nobeden, še tako izveden učnjak.

Pač so že od davnih časov sestavljali ozvezdja, to je skupine zvezd, ki imajo neko obliko. — Najznanjša ozvezdja so n. pr. "Veliki voz," "Mali voz," "Orion," itd. Zapomnili so si tudi nekatere večje in svetlejšje zvezde, n. pr. "Severnico," ki jim je, bila tudi kažipot na morju ali v neznanih krajih; opazovali so tudi, po kakšnih zakonih se giblje planeti (Merkur, Venera, Zemlja, Mars, Jupiter, Saturn, Uran, Neptun, Pluton). Naravno je, da so bila štetja zvezd v starih časih pomarkljiva in netočna, ker niso imeli nobenih aparatov za opazovanje. Tako je stari grški astronom Hiparh pred 2000 leti naštel na nebu le okoli 1000 zvezd, a določil je njihovo mesto v vsemirju. Po-nejšji zvezdoslovci so naštel še več zvezd.

Gdanski mestni svetovalec Hevelius, ki je živel v 17. stoletju in se je rad bavil z zvezdoslovjem, je naštel na nebu 1564 zvezd ter ugotovil njih lego na nebu. Dvesto let pozneje, leta 1830 je naštel Bessel že 62.000 zvezd, njegov učenec pa trideset let pozneje že 314.950 zvezd. Astronom (zvezdoslovec) Gore pa je po dolgih raziskovanjih in z najboljšimi daljnogledi ugotovil, da je na nebu 64.200.000 zvezd. Prav gotovo je, da tudi to število ni popolnoma točno in zanesljivo. Na nebu nad nami s prostim očesom vidimo le kakih 2200 zvezd.

V čolnu
Nek gospodar se pelje v čolnu čez reko Ebro. Ko pride do neke točke, kjer je bil tok zelo deroč, pokaže, da se zelo boji. Nič se ne boje, reče čolnar in mu daje poguma. Ali se ni izgubil tu še nikdar noben potnik? Izgubil? Ne gospod, še nobeden. Enkrat se je potopila ladja z osemnajstimi, toda naslednji dan smo jih našli, seveda vse že trde.

Kupujte Victory bonde!

MALI OGLASI

Stanovanje iščejo
Družina išče stanovanje z 5 ali 6 sobami. Kdor ima kaj primernega, naj pokliče Henderson 7821. (85)

Hiše naprodaj
Dve hiši na enem lotu. Vsaka za 2 družini po 4 in 4 sobe tor 6 in 6 sob. Hiši sta na E. 61 cesti blizu Superior Ave. Stanovanje 6 sob z gorej je prazno. Za nadaljna pojasnila pokličite HE 9231 ali IV 1456. (86)

Ugodna prilika
Veteran mora prodati dobro vpeljano mesnico in grocerijo z C-2 licenco za pivo in vino. Popolnoma nova oprema in pohištvo, sveža zaloga, vse jako čisto in snažno, rent za dolg termin. Stanovanje je zraven. Npravi čistega od \$100 do \$125 na teden. Se proda po zmerni ceni. Pokličite Paul na GL 9545. (84)

DELO DOBIJO

Delo dobijo
Heavy Metal Layout Man — experienced 1/16" to 3/4" stock
Izkušeni, develop and fabri- cate parts layout, form drill, notch and assemble. Dnevni ali nočni šift, 40 ur na teden.
Oliver Corp.
19300 Euclid Ave. (84)

Delo dobijo
Splošna tovarniška dela
Težako delo
Dnevni in nočni šift
5 dni, 40 ur
Dobra plača od ure
Oliver Corp.
19300 Euclid Ave. (84)

Stalno delo
Stalno delo dobi v restavraciji strežkinja. Delo je od 8 zjutraj do 2 popoldne. Zglasite se v Sor-novi restavraciji, 6036 St. Clair Ave. (x)

MALI OGLASI

Lepa prilika!

Naprodaj je trgovina z obualom. Se mora prodati še ta teden. Tu je vaša prilika, da kupite fino trgovino. Vsa nova zaloga. Nahaja se vzhodno od Clevelanda.

Za nadaljne informacije se zglasite ali pokličite S. Rogulich, Realtor 18000 Lake Shore Blvd. tel. urada IV 6430 tel. stanovanja KE 4235 (84)

Pekarija naprodaj
Naprodaj je pekarija, kjer je tudi stanovanje. Jako dober promet. Nahaja se v slovenski naselbini, kjer ni kompeticije. Za informacije pokličite IV 2679. (87)

Pomagajte Ameriki, kupite Victory bonde in znamke.

V blag spomin

ob prvi obletnici odkar je umrla naša ljubljena mama

JENNIE SEVER

Zatisnila je svoje blage oči dne 25. aprila 1947.

Mamica zlata, kje si zdaj Ti. Tvoja ljubezen mile oči? V grobu zdaj Tvoje truplo trdnai. v rajskih višavah se duh veselil. Mamica zlata, sli si od nas. vsi Te pogrešamo vedno vsak čas.

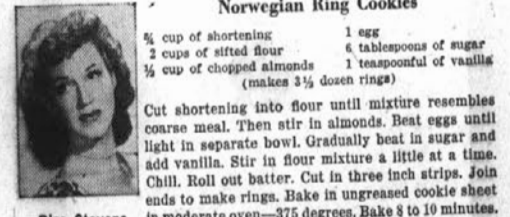
Zalujoče hčerke

Dorothy Kraft, Helen, Mary in Stephanie Bernard, zet

Cleveland, O., dne 23. aprila 1948

Rise Stevens, Opera Star, Gives Favorite Recipe For Ring Cookies

Rise Stevens, famous "Carmen" of the Metropolitan Opera, says her career keeps her terribly busy, but she does not let it interfere with her duties as a mother and homemaker. She spends many hours in her kitchen making her favorite delight, Norwegian Ring Cookies, which she prepares like this:

"My housekeeping chores are not finished until I see to it that every ounce of used fats is saved," says Rise. "Our government asks us to save every pound and it's good kitchen economy to sell your used fats to meat dealers."

Nemški ujetniki se vračajo iz Rusije. — Skoro tri leta je že odkar je vojska končana, pa se šele sedaj vračajo bivši nemški vojaki iz ruskega ujetništva. Kakor izgleda se jim v "komunističnem paradizu" ni preveč dobro godilo. Vsač se mora najprej podvreči temeljiti zdravniški preiskavi, ker so večinoma bolni.

Kadar potrebujete zavarovalnico
proti ognju, viharju, za avtomobile, sipe itd. se lahko in zanesljivo obrnete na
L. Petrich — IV 1874
19001 KILDEER AVE.

Bolezni na mehuruju in zlezah
Ako imate težave s vodo in vas peče v odvodnem kanalu, ali če morate večkrat na vodo ali čutite bolečine v hrbtu, je to nevarno znamenje. Posvetujte se s zdravnikom, ki ima 15 let uspešne izkušnje v bolnišnici v tej posebnosti.
DR. PAUL W. WELSH
HYDROPATHIC CLINIC
423 Citizens Bldg., 350 Euclid Ave. Telephone MAIN 6616
Uradno ure: 10 do 4 razen ob sredah in bo dogovoru

SEDMAK
Moving & Storage
ALSO
LIGHT EXPRESSING
1024 E. 174 St.
KE 6586

DO YOU GET ENOUGH VITAMINS?
You can't eat and look your best unless you do. If you are in doubt, we invite you to make the following test of our diet.
Get a package of diet. One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules. Take one capsule every day for sixty days. If you are not satisfied your druggist will refund your money. Be sure to get One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules, the kind that has this trademark
ONE A DAY
MULTIPLE VITAMIN CAPSULES
KIMM LABORATORIES, INC.
Indianapolis, Indiana

Petrinka

IVAN MATIČIĆ

Ne, kar pusti jo pri miru, zdaj je košnja in Režika ne utegne o tem razmišljati, morda pozneje. Da, Petrinovi so na lazu. Na katerem lazu? Saj Petrinovi vendar nimajo laza! O, imajo ga, imajo, letos sicer še v najemu, drugo leto ga bodo že kupili, če Bog da. Jelenov laz, ni lepšega na svetu. Ni velik, a je diven, obdan s samim gozdom. Nobena gospoda ne more imeti s svojim letovišcem takega veselja, kakor ga ima Petrinova družina z Jelenovim lazom. Prav vsi so se znesli tja gori pa kosijo, grabijo, vriskajo ter se vseprek prekucavajo po tej skrivnostni košenici. Naj velja kar hoče, Jelenov laz mora postati Petrinova last, ta najdivnejša jasa v Ravni. Tu bodo govorili dolarji svojo močno besedo, nekaj pa bodo zalegli tudi domači žulji. Saj v Petrinovem hlevu že pripravljajo prostor voličem, čeprav so še nekje v oblakih. Da, krave naj dajejo mleko, voliči naj pa služijo in se prekujejo, to že od nekdanj vroča želja Petrinovih fantičev, ki jih je že nekam sram voziti s kravjo vprego.

Sicer se je tudi z Režiko vse drugače zasukalo, kakor so ugibali ljudje. Nazadnje je namreč le sprevidela, da bo treba to stanje končati tako ali tako. Razvozila pa sta zanko zopet iznajdljiva brata Amerikanca. Pisala sta Režiki, če ona ne mara v Ameriko, naj pa gre Škafarjeva Mina, da ji pride na ta način s poti. Preskrbela ji bosta službo in tudi ženina, če bo hotela; neki dolejnjski rojak bi se brž vnel zanj, naj kar pride. No, Režika je sprožila to misel Gregi, ta jo je pa popadel z obema rokama in brž izplačal Mini doto. Naj le gre, Bog z njo! Tudi Mina si ni dala dvakrat reči, ker je že komaj čakala ženina, čeprav mora za njim na konec sveta. In tako se je zgodilo, da so se se tisto jesen pri Škafarjevih eni odprla vrata na stežaj, za drugo se pa zaprla. Snaha Režika se je vrnila, Mina je pa cdšla — in pri hiši je bil mir.

Leta bežijo, leta so potekla. So šli morda medtem preko Orehovja pretresi, viharji? Ali so se hiše podrle, grunti ubožali? Ne, nič posebnega se ni pripetilo. Nič? Pač, dogodilo se je marsikaj, ali Orehovje je ostalo kakor je bilo: na trdnem svojem klancu stojijo hiše in bajte in drevje. Ljudje se rodijo in rastejo kljub vsem bridkostim in težavam ter končno umirajo v milosti božji. Stare nosijo počivati k Sv. Jeronimu, opravljajo za njimi sedmino ter delijo kruha v blag spomin rajnikom: rodovitne žene pa nove povijajo v plenice in dobre botre jim pečejo mlečne pogače. Tako je bilo na Orehovju in tako ostane.

Od Petrinove hiše je v teh letih eden odšel, eden pa prišel. Kako, mar Petrinka že zopet ziblje? Bog se usmili, kaj ne bo nikoli konca? Ne, saj nič več ne ziblje, končno je dozibala. Japček, najmlajši, pojde že kmalu v šolo, in Petrinova mati se lahko malo oddahne. Pa se ne. Z malimi otroki je majhen križ, z večjimi pa velik. Petrinka ima dela, da se Bogu usmili, posebno še ko so po večini betičniki pri hiši, gospodinja pa ženskih rok pogreša. Kako, saj je vendar Nežika pri hiši, Polonica pa tudi že kaj zaleže. Da, Nežika je že, pa ne bo več dolgo. Polonica je pa še Polonica, ki hodi v šolo. Razen tega se pa Petrinki

kar naprej skomina po zibel. Ali ti ne hodi k Škafarjevim, kadar le trohico utegne, samo da malo poziblje hčerin zarod. Ne samo poziblje, najrajši bi tudi še podojila, čeprav ima Režika mlečne hrane več ko dovolj.

Kdo je torej prišel k hiši in kdo je odšel? Jernej je odšel k vojakom v Ljubljano, Martin pa prišel ob vojakov. Zal mladenič je postal Martin; medtem ko je bil prej nekam zalvaljen in okoren, je zdaj stasit in moder, kakor da je skušil kdo ve kaj. E, na vsak prst bi dobil zdaj nevesto, tako željno so se ozirale za njim. Pri Žerdinu so mu celo gruntarji ponujali svoje hčere, ali Martin je vedel, da je govorilo tu le bolj vino. Oh, saj razume Martin, kako je s to stvarjo: govorijo in predejo na vsa mogoča vretena, nazadnje se vprašajo, koliko premore grunta. Ne, hvala, Martin se ne meni za nobeno, ne mara se dati v jezike. Kaj mu bo nevesta, naj se vzameta na roke? Sicer danes Petrinov gruntček že nekaj pomeni, nihče ga ne more več gledati s priprtimi očmi kakor nekdanj. Ali Martin loče, da bo ta gruntček še močnejši, da bo trdna domačija, najsi pripade temu ali onemu, čeprav končno šele Japčku, ki nosi še preklane hlačke.

Zato se loti Martin dela z obema rokama. Kakšnega dela, naj mar zopet teše trame? Ne, tešeta oče in Jože, dasi Petrin tešeta oče in Jože, dasi Petrin že nekam pojema, saj je že močno izgaran. Martin bo pa rajši voziral trame, bo več zaslu-

žil, a tudi več trpel. Hm, vozaril, s kravami? Kdo to pravi, saj Petrinovi imajo vendar volle! Da, vole, lepe in močne, na oba parklja kovane. No, to je pa nekaj drugega, Martin torej lahko vozari, saj les gre od sil v kupčijo.

"Jes, jes, botra Petrihova, kaj pojde res vaša Nežika v Ameriko?" vpraša strinja Melisa.

"Da, res," pokima Petrinka in pri priči se ji ulijejo solze.

"Škoda bo Nežike, take ne bo več pri hiši. Mislim, da me ne najde več, če se kdaj verne," de starka žalostna. Sto jih bo dosegla sirota čez pet let, pa še grunta daleč naprej.

Da, Nežika pojde daleč, daleč. Taka zala dekla, črnooka in bujna, živa kot ogenj, res je škoda. Mar bi ne mogla doma dobiti ženina? O, tri, če hoče ali pa še več, saj za nobeno na Orehovju tako ne brenčijo fantje! Aglašajo se še celo prav resni snubci, na primer Kutežev dolini bi jo hotel za vsako ceno imeti. Je dober grunt in dober fant. Ali Nežika se kar nič ne mere vneti. Brata jo spravljata čez lužo, poslata sta ji že za pot, in Nežiko mika v svet. Saj morda ne najde tam tistega, po čemer sanja, vendar jo vleče. Če ji ne bo prijalo, se pa vrne, ko si prihrani za doto.

Nežika sicer upa na vrnitev, matere Petrinke pa ne more s to obljubo utolažiti. Ne, ne, hči gre od doma, nikoli več se ne vrne! Če se kdaj vrne, mogoče, Bog ve kdaj. Nežika, ostani, materi bo počilo srce! Neizprosnost je Amerika, z neznanosko silo vleče mladi svet

Listen to **FRANK J. LAUSCHE** CANDIDATE FOR GOVERNOR W G A R
Fri. April 30—6:30 P. M.

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA
HE 2730. 1146 E. 61st St.

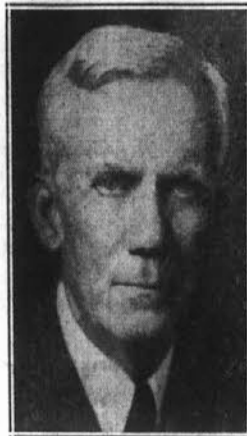
—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride

z doma. O, koliko bridkosti je v tej naznanski sili, koliko solza, objokovanja! Po doto si pojde Nežika, doma si je ne more prisluziti, ženini pa le hočejo imeti doto, ne samo brhko Nežiko. Ali pa naj se možni na roko pa vse dni živi iz rok v usta. Tudi Petrinka to razume, toda hči je hči. Hudo je materi odpraviti sina v svet, desetkrat hudo odpraviti hčer. In tudi Nežika postaja čtožna, ko se bliža dan odhoda. Vse lepe njene sanje so zbledele, samo neizmerno daljo vidi pred sabo, hladno, neizprosno tujino.

(Dalje prihodnjic)

OBRZITE
ROBERT
CROSSER
za kongresnika
21. OKRAJA
IN
GA NAGRADITE
ZA
ZVESTO IN
POSTENO SLUŽBO

Volite demokratsko — Primarne volitve 4. maja

SE PRIPOROČAMO ZA POPRAVILA FENDERJEV, OGRODJA IN ZA BARVANJE AVTOMOBILOV.

SUPERIOR BODY & PAINT CO.

6605 ST. CLAIR AVENUE
FRANK CVELBAR, lastnik

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega
ANGLESKO-SLOVENSKEGA BERILA
"ENGLISH-SLOVENESE READER"
kateremu je znižana cena
in stane samo: **\$ 2.00**

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA
6113 St. Clair Ave. Cleveland, O.

OBRZITE VESTNOST, POSTENJE, IZKUSNJO
in **VLJUDNOST**
v uradu okrajnega blagajnika
IZVOLITE PONOVRNO

JOHN J. BOYLE

ZA VASEGA
OKRAJNEGA BLAGAJNIKA

Demokratska glasovnica

On je pregled davčne odiralce iz države in okraja ter rešil posestvo malega hišnega posestnika
Spodaj podpisana člana odbora apelirava za vašo podporo
LOUIS TURK - - FRANK JAKŠIČ

STEVE F. PIRNAT

6516 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio—HE 3500

POŠILJA DENARNA NAROČILA v Evropske države, vse pošiljave so jamčene.
PRODAJA ZABOJE za obleko in jstvine, sprejema pakete ter vse po, trebno uredi za odposlati v stari kraj.
VRŠI URADNE NOTARSKÉ POSLE; za točno in vljudno postrežbo se cenjeni rojaki lahko zaupno obrnete na naš urad.

STEVE F. PIRNAT

Našim naročnikom v Chicagu

naznanjamo, da sprejema naročnino za naš list, kakor tudi za oglase: TISKOVNA DR. "EDINOST" v Chicagu, na naslovu 1849 W. Cermak Road.

Tam vam pomagajo tudi sestaviti na želje razne oglase, zahvale in naznanila, itd. ter iste nam pošljejo za objavo.

V BLAG SPOMIN

OB PRVI OBLETNICI SMRTI NAŠE PRELJUBLJENE IN NIKDAR POZABLJENE SOPROGE,
MATERE, STARE MATERE IN SESTRE

THERESE ŽELE

rojena LEVSTEK

KI JE SVOJE MILE OČI ZATISNILA ZA VEDNO DNE 27. APRILA 1947.

Kje si? — Pridi naša vrtnarica!
Pomlad zlata, krasna zopet klije,
v bujnem cvetju vsaka je gredica,
vse pozdravlja Te, Ti šopek vije.

Vrtec kliče Te, a ni odmeva,
ker na mirodvoru zdaj počivaš,
čakas tamkaj vseh vstajenja dneva,
večno pomlad pa v nebesih uživaš.

Pač rože druge in cipresa
krasijo letos vrtec Tvoj,
Ta vrtec, žal — je pa gomila
Solz zaliva jih nebroj.

Počivaj v miru, blaga žena,
preljuba mati v grobu tam!
V spominu trajnem Ti ostala
nepozabna draga bodeš vsem.

Žalujoči ostali:

JOSEPH, soprog
LOUIS in **JOSEPH**, ml. sinova
JOSEPHINE poročena **HIRTER**, in **JUSTINE** poročena **GIROD**, hčeri
JOHN LEVSTEK, brat
Vnukinje in Vnuki: **LOUIS**, **MARILYN**, **RICHARD**, **RONALD**, in **DONNA ŽELE**, **NORMAN** in **GERTRUDE HIRTER**, **JULIENE** in **JANICE GIROD**
V stari domovini zapuščila sestro **FRANČIŠKO LEVSTEK**

Cleveland, Ohio, dne 27. aprila 1948.